

Ocenění
Pardubického kraje
za rok 2018

*Vážené dámy,
vážení pánové,*

rok se s rokem sešel a již po šesté v historii Pardubického kraje máme tu čest vzdát hold významným osobnostem, které svojí každodenní činností obohacují životy nás všech. Tento slavnostní večer je i v letošním roce spojen s krásnými secesními prostory Východočeského divadla v Pardubicích. Prkna, která znamenají svět, však dnes nebudou patřit hercům, ale našim oceněným.

Symbolickým DĚKUJI v podobě skleněné plastiky chceme vyjádřit úctu a poděkování lidem, kteří věnují nezměrné úsilí rozvoji našeho kraje nebo svou činností šíří jeho dobré jméno. Naše upřímné poděkování patří také těm, kteří ani na chvíli nezaváhali, a obětavě přispěli k záchraně toho nejcennějšího, tedy lidského života.

Při pohledu do minulých let nechci opomenout žádného z mnoha lau-

reátů, ale přesto mi dovoluťe zmínit alespoň zesnulého sochaře Olbrama Zoubka, stále aktivního architekta Miroslava Řepu, osvícené majitele zámku v Nových Hradech manžele Kučerovy, ale také řadu zachránců lidských životů, do té doby bezejmenných hrdinů.

Jsem nesmírně rád, že se také letos potvrzuje, že v Pardubickém kraji žije celá řada zajímavých osobností, které mohou sloužit jako vzor nám všem. Je mi ctí vám je představit a veřejně jim poděkovat.

Martin Netolický
hejtman Pardubického kraje

13. května 2019

Laureáti ocenění z předchozích let

2013

CENA ZA ZÁSLUHY O PARDUBICKÝ KRAJ

Miroslav Řepa, *architekt*
Yvona Rybová a Petr Ryba, *folkloristé*
Marie Sedmíková, *odbornice na ex libris*

CENA MICHALA RABASE ZA ZÁCHRANU

Veronika Kolařová, *studentka gymnázia*

MEDAILE HEJTMANA PARDUBICKÉHO KRAJE

2014
Ondřej Moravec, *biatlonista*
Peter Chudík, *župan Prešovského
samosprávného kraje*

2014

CENA ZA ZÁSLUHY O PARDUBICKÝ KRAJ

Luděk Štěpán, *zakladatel skanzenu Veselý
Kopec*
Manželé Magda a Petr Kučerovi, *majitelé
zámku Nové Hrady*
Králická pevnostní oblast a Společnost přátel
čs. opevnění

CENA MICHALA RABASE ZA ZÁCHRANU

Ladislav Pulpit, *řidič autobusu*
Radek Biedla, *učitel SOŠ automobilní v Ústí
nad Orlicí*
Lukáš Kamaryt, *strážník Městské policie
Pardubice*

MEDAILE HEJTMANA PARDUBICKÉHO KRAJE

2015
Michaela Tomanová, *ředitelka Rehabilitačního
ústavu Brandýs nad Orlicí*
Eva Faltusová, *dobrovolná hasička*
Marie Stará, *dobrovolná hasička*
Josef Jiruše, *dobrovolný hasič*
Josef Kubát, *matematik*
Lukáš Novák, *profesionální hasič*

2015

CENA ZA ZÁSLUHY O PARDUBICKÝ KRAJ

Daniel Smutek, *geolog a hydrogeolog*
Václav Volejník, *ředitel Hamzovy léčebny
Košumberk*
Jiří Kotyk, *historik*
Olbram Zoubek, *sochař a restaurátor*

CENA MICHALA RABASE ZA ZÁCHRANU

Eliška Matysová a David Jandourek, *studenti SŠ
zdravotnické a sociální*
Jiří Poř, *lékař Nemocnice následné péče
v Moravské Třebové*

MEDAILE HEJTMANA PARDUBICKÉHO KRAJE

2016
Marie Blažková, *zakladatelka Hospice Chrudim*
Marie Hubálková, *ředitelka Oblastní charity
Pardubice*
David Stárek, *hokejbalista*
HBC Autosklo-H.A.K. Pardubice, *hokejbalový
tým*
SDH Zbožňov
Emil Dušek, *dobrovolný hasič*

2016

CENA ZA ZÁSLUHY O PARDUBICKÝ KRAJ

Jaroslav Kulhavý, *olympijský vítěz*
Karel Havlíček, *chirurg*
Smišený pěvecký sbor KOS Litomyšl
Evžen Erban, *ředitel závodu o Zlatou přílbu
města Pardubic*
Josef Ročárek, *zakladatel soukromého učiliště*

CENA MICHALA RABASE ZA ZÁCHRANU

Tereza Jakobová, *studentka*
Daniel Příkryl, *žák základní školy*
Petr Kmoníček, *technik*
SK FbK Orlicko-Třebovsko a florbaloví
rozhodčí

MEDAILE HEJTMANA PARDUBICKÉHO KRAJE

2017
Pavel Stara, *sportovní manažer*

Laureáti ocenění z předchozích let

2017

CENA ZA ZÁSLUHY O PARDUBICKÝ KRAJ

Božena Koutná Ivanová, *válečná veteránka*
Miroslav Ludwig, *prorektor Univerzity
Pardubice*
Vlastislav Novák, *dirigent, sbornistr*
Karel Telecký, Vojtěch Sedláček, *pořadatelé
benefičního festivalu Hudba pomáhá*

CENA MICHALA RABASE ZA ZÁCHRANU

Zdravotní klaun, o.p.s.
Ondřej Slabý, *student*
Miroslav Albert, Ladislav Částek, Michal Zöllfl,
zachránci

MEDAILE HEJTMANA PARDUBICKÉHO KRAJE

2018
Karel Kovář, *youtuber*
obec Poříčí u Litomyše, *vítěz soutěže Entente
Florale*
Sokolská župa Východočeská - Pippichova
David Šimek, *starosta města Svitavy*

Ocenění Pardubického kraje

Pardubický kraj od roku 2014 oceňuje významné osobnosti nebo právnické osoby spjaté s regionem prostřednictvím dvou cen a jedné medaile. Nositele cen nominuje veřejnost, udělení schvaluje Zastupitelstvo Pardubického kraje. Ocenění je poděkováním za příspěví k rozvoji kraje, rozšiřování jeho dobrého jména nebo za výjimečný skutek.

Cena za zásluhy o Pardubický kraj

je určena osobnostem, kolektivům nebo organizacím za mimořádnou činnost pro rozvoj kraje a za zásluhy o kraj. Ocenění získávají uměleckou skleněnou plastiku, odznak se stužkou a pamětní diplom.

Cena Michala Rabase za záchranu

je určena osobnostem, kolektivům nebo organizacím za mimořádné nebo dlouhodobé zásluhy v oblasti záchrany života, zdraví nebo jiných významných hodnot. Ocenění získávají uměleckou skleněnou plastiku, odznak se stužkou a pamětní diplom.

Medaile hejtmána Pardubického kraje

je udělována hejtmánem Pardubického kraje vybraným osobnostem za jejich zásluhy v oblasti propagace kraje nebo významným hostům při jejich návštěvě našeho regionu. Ocenění získávají medaili se stužkou a pamětní diplom.

Cena Michala Rabase za záchranu

Michal Fajfr a Jiří Sršeň
studenti

Na pozdní večer 12. března loňského roku zřejmě dlouho nezapomenou dva kamarádi z Letohradu - Jiří Sršeň a Michal Fajfr. Mladíci, jejichž přátelství se táhne už od první třídy základní školy, se tehdy šli projít. V místě, kde silnice podjíždí železniční trať, se ale poklidná procházka změnila v boj o lidský život. „Uviděli jsme muže, který běžel od mostu a křičel o pomoc,“ popisuje začátek příběhu student průmyslovky Jiří Sršeň. „Z mostu jsme viděli, jak se potokem valí žena. Michal seběhl na břeh a začal jí podávat ruku.“ Žena ovšem nebyla schopná se ruky chytit, a tak ji Michal Fajfr popadl za nohu. To už příkrý břeh zdolal i Jiří a ženu uchopil za druhou nohu. „Společně jsme paní dostali z vody ven a snažili jsme se ji vytáhnout po strmém břehu nahoru na cestu,“ doplňuje Michal, podle kterého to ale nejprve kvůli klouzajícímu terénu vůbec nešlo. Asi desetiminutové snažení ale nakonec přineslo ovoce a promočenou ženu se mladíkům podařilo dostat z koryta potoka.

Původní plán procházení ženu dovést do tepla bytu muže, který oba záchránce přivolal, rychle zavrhl i raději zavolali na místo profesionály. „Zavolal jsem záchranku a nasměroval jsem ji sem. Se záchrankou během deseti minut přijela i policie a hasiči. O ženu se postarali a my jsme mohli jít domů,“ lakonicky uzavírá děj večerního příběhu Jiří.

Ovšem příhoda tím zdaleka neskončila. Po Letohradu se totiž rozkřiklo, co se u potoka v noci stalo, nikdo ale netušil, kdo jsou dva mladí záchránci. „Říkalo se, že to byli dva kluci, ale nikdo nedokázal říct kteří,“ vzpomíná starosta města Petr Fiala. „Pomohly sociální sítě, kde jsem zveřejnil, že záchránce hledám. Když jsem se pak dozvěděl, o koho se jedná, tak mě to ani nepřekvapilo, protože je znám.“

Proč takové složité pátrání po záchráncích? Mladíci se totiž s noční příhodou nesvěřili proto, že student letohradské průmyslovky Michal měl ten večer „zaracha“ a tudíž se bál reakce rodičů, kteří by se dozvěděli, že i přes zákaz šel ven. „Policie na místě naši totožnost nijak nezjišťovala a mohli jsme jít rovnou domů,“ říká Michal, kterému to přišlo vhod. Doma se ale svěřil Jiří, jehož babička na starostovu výzvu odpověděla. „Chtěl jsem chlapcům poděkovat, tak jsem je i s rodiči pozval na radnici. Bylo vidět, že rodiče jsou na kluky pyšní, takže ten prohrěšek byl dávno odčiněn,“ usmívá se starosta Fiala.

Prožitá příhoda a záchrana topící se ženy ani jednomu z chlapců život nezměnila. „Nic se nezměnilo. Zachránil jsem život, ale že bych byl něco víc než někdo jiný, to určitě ne,“ tvrdí Michal.

Cena Michala Rabase za záchranu

Jaroslav Komárek
veterinární technik

Velká pardubická je dostih, který přitahuje obrovskou pozornost. V hledišti ho sledují desítky tisíc lidí, další stovky tisíc se na něj dívají v televizi. Loňský dostihový mítink, který právě Velkou pardubickou vrcholil, mohla ale poznamenat tragédie. Nebýt zásahu Jaroslava Komárka, který už mnoho let slouží jako veterinární technik na závodišti. Právě on se postavil do cesty osudu, který si zle zahrál s jezdcem Jánem Machem.

Kůň Smajlík právě s tímto jezdcem za lesíkem pravděpodobně podcenil poměrně lehký příkop s živým plotem. Pádů je v dostizích poměrně hodně, tehle byl ale trochu jiný. Machovi totiž zůstala noha zaklíněná ve třmeni a kůň ho vláčel zhruba kilometr oranicí. „S kolegy jsme byli na dropu, když jsme uviděli, že zpoza lesíka vyběhl kůň vládějící jezdcem,“ vzpomíná na osudový okamžik Jaroslav Komárek. „Rychle jsem utikal kolem překážek a za živým plotem, který jsem přeskočil, se mi podařilo koně s obrovským štěstím chytit a zastavit.“

Možná v tom bylo štěstí, ale také pořádná dávka odvahy. Jaroslav Komárek je sice kus chlapa a s koňmi má velké zkušenosti, tady se ale postavil do cesty rozeběhnutému pŕiltunovému plnokrevníkovi. „Šlo mu přitom o život,“ potvrzuje veterinář a správce dráhy pardubického závodiště Jiří Janda. „Jára je koňář odmalička a když viděl tu hrůzu, která se tady stala, bylo mu jasné, že jde o život jezdcí i koni. Nepřemýšlel, co a jak má dělat, prostě utikal na pomoc.“

Koně se podařilo Jaroslavu Komárkovi zastavit před překážkou číslo jedenáct, kterou kromě živého plotu tvoří i masivní bŕevno. Právě to hrozilo fatálním zraněním jezdce a pravděpodobně i koně. „Bylo velmi důležité i to, že se nám podařilo po zastavení koně udržet v klidu. Byl vyděšený a asi i rád, že jsme ho zastavili. Nezačal se nám točit nebo skákat,“ doplňuje Komárek, který měl i tak problémy jezdce ze třmenu vyprostit. „Museli jsme tedy koně kompletně odsedlat a pak se o ŕokeje mohli postarat záchranáři.“ Ján Mach skončil v pardubické nemocnici. Sice zraněný, ale bez vážnějších následků.

Výjimečnost situace a konání Jaroslava Komárka potvrzuje i ředitel Dostihového spolku Martin Korba. „Velmi si vážím všech lidí, kteří dokáží v kritický okamžik reagovat. Pan Komárek má můj obrovský obdiv,“ konstatuje Korba, který zaznamenal i pochvalné reakce zahraničních hostů dostihu.

Sám Jaroslav Komárek o příhodě z loňského podzimu vypráví, aniž by svoji zásluhu na záchraně života jezdce zveličoval. „Volné koně se nikdy zastavit nesnažíme, je to přece jenom pět set kilo živé váhy. Ale když tam visí člověk, tak nad tím nepřemýšlíte, prostě se snažíte toho koně zastavit. A jestli bych to udělal znova? Udělal,“ dodává Komárek.

Cena za zásluhy o Pardubický kraj

Ing. František Bobek

člen Československé obce legionářské

Druhá světová válka zanechala nesmazatelné stopy na území východních Čech. A východní Čechy se stejně nezapomenutelně zapsaly do historie největšího světového konfliktu. Operovala zde výsadková skupina Silver A, která se významným způsobem podílela na přípravě likvidace zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Pomoc výsadkářům řada zdejších obyvatel zaplatila cenou nejvyšší, zejména pak lidé z vesničky Ležáky.

Památku všech těchto obětí, mezi nimiž byly i děti, je nezbytné stále připomínat a vzpomínku na hrdinství odboje předávat dalším generacím. To si vzal za své bývalý voják, nyní člen Československé obce legionářské František Bobek. Ten je hnacím motorem aktivit udržujících vzpomínku na hrdiny stále živou a zároveň činí vše pro to, aby nezánikla pietní místa sválečnými událostmi spojená. Má hlavní roli v záchraně pardubického Zámečku, kde byli Ležáčtí nacisty drženi, a v jeho budoucí proměně v památeční místo.

„Jako národ trpíme deficitem hrdinství,“ vysvětluje svou motivaci František Bobek, který se už dlouhá léta aktivně věnuje válečným veteránům. „Musíme ho připomínat. To je zásadní věc, která mě vedla k tomu, že jsem začal na památku paradestantních výsadků organizovat branné závody Battlefield.“ Připomínku tragédie Ležáků pak František Bobek zesílil pořádáním každoroční akce Oheň (bez)naděje, při níž děti čtyři dny putují do Chelmy nad Nerem ve stopách

zavražděných dětí z Ležáků a Lidic. „Pana Bobka si nesmírně vážím. Je to člověk s obrovským entuziasmem v kouzelné kombinaci s pokorou,“ říká jeden z navrhovatelů ocenění, fotograf Tomáš Kubelka. „On zapaluje další lidi. Spoustu mladých inspiruje, provazuje generace napříč, seniory s mladými.“

Vyjmenovat aktivity Františka Bobka by zabralo mnoho místa. Velmi na očích je v poslední době záchrana Larischovy vily, tedy takzvaného Zámečku. „Je až neuvěřitelné, jak daleko tento projekt dokázal dotáhnout,“ připomíná rozhlasová publicistka Šárka Kuchtová. „Jak dokáže shánět finance, řemeslníky, odborníky... Díky němu a jeho spolupracovníkům bude tato památka opravena.“

Československá obec legionářská přitom vstupem do boje o záchranu místa posledních okamžiků života občanů Ležáků šla do obrovského rizika. Projekt za desítky milionů, na jehož začátku byla zanedbaná ruína a na jehož konci má být památník heydrichiády, stojí obrovské úsilí. „Můžu říct, že spolu s projekty pro mládež mi to zabere veškerý můj čas,“ přiznává František Bobek.

Cena za zásluhy o Pardubický kraj

Nadporučík Jaroslav Žák

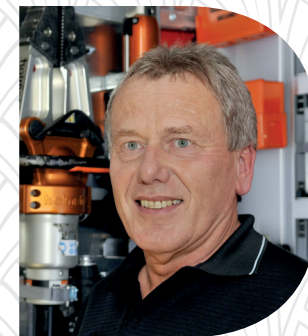
hasič, velitel směny

Počítat u profesionálního záchranáře, kolika lidem v krizové situaci, při níž byl v ohrožení život nebo zdraví, pomohl, je nesmysl. Pro Jaroslava Žáka, který je bezmála pětadvacet let u hasičského sboru, je pomoc v nouzi každodenním chlebem. Stejně jako pro stovky jeho kolegů po celé republice. Ovšem urostlý usměvavý velitel směny C chrudimských hasičů je přece jenom v něčem výjimečný.

„K profesionálním hasičům jsem nastoupil v roce 1985 po vojně,“ vypráví Jaroslav Žák. „Můj handicap byl v tom, že jsem tehdy moc neznal hasičinu. Měl jsem ale naopak výhodu v technickém vzdělání, byl jsem odborníkem na automobily a opravárenství.“ V té době u hasičských sborů začínaly fungovat služby, tedy servis zajišťující bezvadné fungování automobilů, radiostanic a dalšího technického vybavení. Jaroslav Žák byl jako absolvent elektrotechnické průmyslovky v tomto směru kompetentní, a tak došlo ke spojení, které se pro budoucnost ukázalo jako velice prospěšné. „Chtěl jsem se posunout dál, což byl hlavní impuls k tomu, že jsem se dostal ke stavění záahového vozidla pro vyprošťování osob,“ pokračuje Žák, který byl vychován k tomu, že když něco dělá, má to dělat pořádně. „Na krajských stanicích jsem viděl, že je všechno polovičaté, nedotažené do konce, takže tady jsme to dělali z gruntu a pořádně. Díky tomu se podařilo vytvořit vozidlo Tatra 623, se kterým jsme v roce 1990 obrovským způsobem uspěli v Brně na první výstavě Pyros.“

Ačkoliv do té doby byla vyprošťovací technika výsadou pouze hasičů ve velkých městech, Žákově se podařilo na Chrudimsku vybudovat špičkový systém při vyprošťování osob z havarovaných automobilů. A myšlenku, aby vybavení k záchraně zraněných při dopravních nehodách měl k dispozici co největší počet hasičů, šířil po celé zemi. „Studená sprcha přišla v červnu 1995, kdy se stalo železniční neštěstí v Krouně, kde bylo devatenáct obětí a kde jsem viděl, že někdy ani naše špičková tatička nestačí. To mi dalo vizi, jak se zase posunout dál,“ popisuje připomínkou na tragickou nehodu další milník vývoje Jaroslav Žák. V tomto oboru hasičské činnosti se z něj stal uznávaný odborník, který svoje ideje přenášel dál prostřednictvím přednášek na hasičských školách, učilištích a kurzech. Přitom neustále sledoval moderní trendy a zaváděl je do praxe. „Pan Žák se lvím podílem zasloužil o to, aby technika, kterou hasiči používají, byla v náležitě kvalitě. A nejenom, že toto dokázal zajistit, navíc si vychovává následovníky, kteří by jednou měli štafetu převzít po něm,“ hodnotí Jaroslava Žáka bývalý dlouholetý starosta Chrudimi Petr Řezníček.

„Asi jsem byl v životě ve správný okamžik na správném místě a dotahoval věci do konce,“ uzavírá skromně Jaroslav Žák a světuje se: „Pokud vezmete hrobníkovi z lopaty oběť, vrátíte ji do života, je to krásný pocit štěstí a stojí za to tuhle práci dělat.“

Cena za zásluhy o Pardubický kraj

Josef Volejník
včelař

Velká maringotka postavená na okraji jedné z luk, na kterých se prohánějí starokladrubáci z nedalekého hřebčína. To je jedno z království Josefa Volejníka, ze kterého na jaře vylétají včely, aby opylovaly květy na rozlehlých zelených polabských plochách.

Ačkoliv pan Volejník nepatří právě mezi nejmladší včelaře, i když blížíci se devadesátka by mu nikdo neřekl, zvládá bez problému postarat se o své svěřenkyně hned v několika takových maringotkách rozestých na Přeloučsku. Je totiž pokračovatelem a zlepšovatelem metody, jejíž základy položil Otakar Brenner.

Ale pojďme od začátku. Dnes devětaosmdesátiletý Josef Volejník se ke včelám dostal už před druhou světovou válkou. „Naproti přes ulici bydlel pan Drahoš a tomu jsem hlídal roje. To bylo první setkání se včelami,“ vzpomíná Volejník, který se naplno svému životnímu koníčku začal věnovat po návratu z vojenské služby. Za štěstí považuje, že se časem seznámil s metodou včelaření prosazovanou Otakarem Brennerem. „Měl jsem kamarády s velkými úly, to se mi ale nelíbilo. Poznal jsem pana Brennera, který včelařil s nízkými nástavky. Tak jsem i ty svoje uřezal,“ vypráví Josef Volejník o zásadní změně svých úlů v polovině sedmdesátých let. Laikovi jen složitě vysvětlitelná metoda nepoužívá v úlu žádné mateří mřížky, včely nijak neomezuje v pohybu a vytváří podmínky podobné, jaké mají divoké včely v dutině stromu. Tento

způsob včelaření, který umožňuje včelám vytvořit uvnitř svoje vlastní hnízdo, vyžaduje pouze speciální zvedák, který včelař používá při výměně jednotlivých nástavků. „Tato metoda mě zaujala především proto, že ji i jako žena zvládnou. Po fyzické stránce nemám problém s manipulací s menšími nástavky a při vytváření medu nepotřebuji pomocníka,“ vysvětluje Volejníkova žačka a současná jednatelka přeloučské organizace Českého svazu včelařů Milada Polláková. Tím potvrzuje slova samotného pana Volejníka, který s úsměvem opakuje, že tento způsob včelaření je velmi pohodlný. „Včely nás vlastně nepotřebují, takže já je celou sezónu neruším. V takovém úlu není co dělat. Nemůžete ani udělat žádnou chybu,“ tvrdí Josef Volejník.

Zkušenosti od něj čerpají nejenom kolegové na Přeloučsku, se svými studenty za ním jezdí i ředitel Středního odborného učiliště včelařského Nasavrky Josef Lojda: „Pan Volejník včelaří tak, jak to včely potřebují. Nedělá zbytečné zásahy, snaží se včelám vyhovět. Se studenty k němu jezdíme proto, aby viděli, jak daleko se zkušený včelař může časem dostat.“

A co pro pana Volejníka znamenají jeho včely? „Pohoda, pohoda, nic jiného než pohoda. Je to příroda a to je radost,“ vyznává se Josef Volejník.

Cena za zásluhy o Pardubický kraj

Evžen Báčor
včelař, pedagog, novinář

Ať už vyrazíte na Dny medu, nebo se účastníte jiné veřejné akce, při níž se ve svých krojích prezentují pardubičtí včelaři, téměř jistě narazíte na Evžena Báčora. Nepřehlédnutelná postava ozdobená nezbytnou bílou čepicí ke včelám a včelaření prostě patří. „Včela je pro mě vším, je to vlastně rodinný příslušník,“ vyznává se ze svého vztahu ke svým medonosným přítelkyním někdejší dlouholetý předseda Pardubického včelařského spolku Evžen Báčor. „Je to kamarádka, se kterou se vzájemně respektujeme. Dává mi štěstí, spokojený život a taky trochu medu.“

Touha o poznání mikrosvětva blanokřídlého hmyzu u něho začala již v mladistvém věku v Krkonoších. Zde jako malý chlapec pozoroval včelky a čmeláky, jak přelétají z květu na květ v rozkvetlých stráních jeho rodných hor. Tento svět jej fascinoval natolik, že začal chovat nejprve čmeláky. V osmnácti letech ho místní zubař přivedl přímo k úlům do opuštěného včelína. Zde se zrodilo to prvé celoživotní partnerství se včelami. „Od té doby jsem je už nikdy neopustil,“ vypráví Báčor. Včelaření se pro něj stalo životním posláním a daleko přesáhlo hranice území, na kterém jeho kamarádky opylují květy. Jako edukovaný včelařský odborník je vždy ochotný radou pomoci svým kolegům, organizuje kurzy pro začínající včelaře a navazuje zahraniční partnerství. Zkušenosti od něj přebírají i včelaři z různých koutů republiky, kteří organizují výpravy a zájezdy do jeho včelnic. Založil slavnou tradici Dnů medu, vybudoval naučnou včelí

stezku a Pardubický včelařský spolek pozvedl mimo jiné i praporem a krojem, kterým se zdejší včelaři prezentují společností. Významná je v jeho aktivitách i publikační a přednášková činnost. „U Evžena oceňuji jeho obrovské znalosti a schopnost předávat je dál. Můžete se ho zeptat na zdánlivou maličkost nebo hloupost a on vše s velkým pochopením vysvětlí,“ popisuje svého učitele senátor Petr Šilar. Chválou nešetří ani včelař Jiří Marhan: „Ačkoliv jsem skoro o generaci starší, stále se mu obdivuji a stále se k němu chodím učit. Je mi vzorem nejenom ve včelařině, ale i svým životním elánem.“

Svou energii Evžen Báčor věnuje i zlepšení podmínek pro včelaře. Zapojil se do legislativního procesu, pomohl zajistit podporu včelařů z evropských fondů, vytvořil základ pro centrální evidenci chovatelů včel nebo bojoval za snížení používání chemických postřiků v zemědělství. Region a práci zdejších včelařů propaguje také v zahraničí, například na půdě Evropského parlamentu, ve francouzském Montpellier či italském Rosignanu. A za hranicemi navazuje také zajímavá partnerství. „Máme co ukázat, co nabídnout a naši činnosti jsme se zviditelňili,“ popisuje Evžen Báčor. „Spolupracujeme se Slovinskem, s Itálií, s včelaři z Polska nebo Velké Británie a dokonce i ze Švédska od severního polárního kruhu.“

Záběr činnosti Evžena Báčora je obrovský a jednoduše ho shrnuje Jiří Marhan: „Je to renesanční člověk...“

Cena za zásluhy o Pardubický kraj

doc. MUDr. Jan Iserle, CSC.

oční lékař

Loni na podzim se doc. MUDr. Jan Iserle, CSC., dožil „baťovské“ devětaadvadesátky. A baťovský je do jisté míry i jeho životní příběh. Příběh muže, který se do své profese plně ponořil a díky svému zanícení stál u celé řady jejích milníků.

Rodák z Pardubic promoval v roce 1947 a jeho lékařský zájem původně směřoval k patologii. Nastoupil na praxi k prof. Fingerlandovi do Hradce Králové, kde ale místo lékaře nebylo volné. „Řekl mi, že mi zamluvil místo na očním, kde nikoho neměli a jakmile se to u něj uvolní, tak přejdu k němu. Ale na očním byla výborná parta, takže i když si pro mě prof. Fingerland za tři měsíce přišel, zůstal jsem,“ vzpomíná docent Iserle se smíchem. Pracoval na nově budované oční klinice pod prof. Vanýskem, se kterým následně odešel do Brna. Po odchodu prof. Vanýska se měl stát přednostou kliniky, to ale překazil fakt, že neměl a nechtěl mít stranickou legitimaci. A tak se vrátil do Pardubic.

„To bylo v roce 1961, zrovna tady končil první primář očního Josef Svoboda, po kterém jsem oddělení převzal,“ vypráví pan docent, který do města na soutoku Labe a Chrudimky přinesl řadu nových metod. „Tenkrát ty oči, to byl kumšt. Oko se otvíralo nožem, muselo se přesně říznout, dávat pozor, aby nevyteklo, to bylo napětí.“ Ani to ale nebránilo docentu Iserlemu pouštět se do progresivních zákroků. Byl tak členem týmu, který poprvé na kontinentě zopakoval v Anglii už provedenou implantaci umělé nitrooční čočky.

„Dostali jsme se k umělému plastu, ze kterého nám optik Altman vyráběl čočky. My jsme je pak implantovali,“ popisuje docent Iserle, který byl přímým účastníkem dynamického rozvoje oftalmologie. Během jeho působení se v Pardubicích začaly dělat dosud neprovedené operace jako keratoplastika, dacryocystorhinostomie a další. V čele očního oddělení stál třiatdvacet let až do roku 1984, na oddělení pracoval do roku 1996 a pacientům se poté věnoval v ambulantní praxi. „Je to člověk, který se zasloužil o renomé pardubické nemocnice, o rozvoj jednoho z klíčových oborů. Byl průkopníkem zdejšího očního lékařství a vychoval řadu svých nástupců,“ říká generální ředitel společnosti Nemocnice Pardubického kraje Tomáš Gottwald.

Zásluhy pana docenta jsou pochopitelně především na poli oftalmologie, ovšem jako každému renesančnímu člověku nevyplňovala jeho čas pouze ona. Jméno Iserle je spojené i se sportem, a to nejen proto, že dodnes se pan docent po městě pohybuje na kole. V mládí hrál hokej i fotbal a devět let předsedal zdravotní komisi v hokejovém výboru. Elán a dobrá nálada se ho drží stále. „Nejlepší lék je být optimista. Pasivní lidé, smutní, ti to vždycky odskákali. Kdežto soumeni, ti se ani nemuseli léčit a dopadlo to s nimi dobře,“ usmívá se docent Iserle.

